

4. Saarna ja tekstit

Saarnaaja

Messutiimi tai kokoaja kutsuu messun saarnaajan. Myös muut kuin papit voivat saarnata, mutta silloin saarnaajalla tulee olla saarnalupa.

Saarna on kiinteä osa messun kokonaisuutta. Siksi saarnaajan on hyvä olla riittävän vahvasti mukana messun valmisteluissa. Saarnan idea voi syntyä vuorovaikutuksessa messutiimin kanssa. Saarnaaja voi testata ajatuksiaan muiden kanssa.

Messutiimi valitsee ja työstää messun teemaa, joka liittyy yleensä kirkkovuoden teemaan. Perustelluista syistä sunnuntain aiheesta voidaan kuitenkin poiketa. Saarnan tulisi liittyä sovittuun messun teemaan. Saarnaajaa halutaan kuulla tekstin valinnassa, mutta kaikista messussa luettavista teksteistä on hyvä sopia yhdessä messutiimissä. Saarnan tekstinä voi olla evankeliumi, kirjeteksti tai Vanhan testamentin katkelma.

Tuomasmessussa saarnan suosituspituus on noin 10 minuuttia. Saarnan voi pitää vapaasti, muttei valmistelematta. Erityisesti vapaasti puhuttaessa on syytä pitää huolta, ettei kesto ylitä.

Saarnaajan on hyvä perehtyä Tuomasmessun näkyyn ja turvallisemman seurakunnan periaatteisiin ennen saarnan kirjoittamista. Tuomasmessun saarnan olisi hyvä olla Kristus-keskeinen, kuulijan rinnalla kulkeva, raamatullinen, havainnollinen ja sellaista kieltä, jota myös kirkosta vieraantuneempi ymmärtää. Saarnaajan persoona saa luonnollisesti kuulua saarnassa. Hyvät saarnat voivat olla keskenään erilaisia. Jos saarnaaja on tehtävässä ensimmäistä kertaa tai maallikkosaarnaaja, tuomaspappi toimii mielellään mentorina saarnan valmistelussa. Saarnan ei tarvitse olla perinteinen puhuttu saarna. Se voi olla keskustelusaarna, meditatiivinen, tarinallinen tai draamallinen saarna tai vaikkapa kuvia sisältävä saarna. Kuvat voidaan heijastaa seinälle. Tekniikasta on tällöin hyvä sopia ajoissa.

Saarnaaja tulee kirkkoon viimeistään klo 16. Kokoajan huolia helpottaa, kun saarnaaja ilmoittautuu hänelle heti tullessaan. Saarna pidetään alhaalta lukupulpetista tai alttarin edestä. Saarnaajan kannattaa kokeilla mikrofonia miksaajan kanssa. Yleensä saarnaaja lukee evankeliumin, mutta toisinkin voidaan sopia (kts tekstinlukija). Yhteinen rukoushetki pidetään kirkon yläkerran kappelissa klo 16.30. Saarnaaja osallistuu alku- ja loppukulkueisiin liturgin rinnalla Raamattua kantaen ja hyvästelee pääovella kirkosta lähtijöitä messun päätyttyä. Raamatun hän luovuttaa muille alttarille palautettavaksi.

On toivottavaa, että saarna lähetettäisiin messun jälkeen kokoajalle Tuomasmessun kotisivuja ja mahdollista striimin tekstitystä varten.

Tekstinlukija

Messutiimi valitsee tekstinlukijan, jonka tehtävänä on lukea Raamatusta Vanhan ja/tai Uuden testamentin lukukappaleet ja kantaa ristiä ensimmäisenä alku- ja loppukulkueessa. Tiimi valitsee myös messussa luettavat tekstit.

Tekstinlukija **saapuu** kirkkoon **viimeistään klo 16** ja ilmoittautuu kokoojalle, jonka kanssa hän tarkistaa lukemisen käytännön järjestelyt. Hän kokeilee miksaajan kanssa **mikroфонia**. Siihen puhuttaessa on tärkeää artikuloida huolellisesti. Isäntä opastaa ristin kantamisessa ja sen sijoittamisessa alttarille. **Klo 16.30 rukoushetken** päätteeksi isäntä järjestää alkukulkueen.

Messussa

- Alkulaulun aikana tekstinlukija johtaa **kulkueen** ristiä kantaen pääovelta alttarille rauhallisesti kulkien. Hän asettaa ristin jalustalleen ja siirtyy istumaan saarnatuolin lähelle.
- Pääalttarilla on kulkueessa kannettu Tuomasmessun Raamattu. Lukija voi käyttää sitä Raamatun tekstejä lukiessaan.
- **Tekstinlukua** edeltävän musiikin aikana lukija siirtyy mikrofonin taakse ja musiikin lakattua lukee sovitut tekstit. Lukukappaleiden jälkeen lukija sanoo *“Tämä on Jumalan sana , johon seurakunta vastaa “Kiitos Jumalalle”*.
- **Evankeliumin** voi lukea tekstinlukija tai saarnaaja sen mukaan kuin on sovittu. Ensiksi ilmoitetaan luettava evankeliumin kohta, ja kansa nousee seisomaan. Sitä seuraavan Halleluja-hymnin aikana kaksi ehtoollisavustajaa tulee kynttilöiden kanssa seisomaan lukijan molemmin puolin. Evankeliumin jälkeen lukija sanoo *“Tämä on pyhä evankeliumi”*, johon seurakunta vastaa *“Kiitos sinulle Kristus”*. Tämän jälkeen lauletaan uudestaan Halleluja-hymni, jonka aikana kynttilät palautetaan alttarille.
- **Loppulaulun** alkusoiton alkaessa lukija hakee ristin alttarilta ja asettuu käytävän alkupäähän loppukulkueen ensimmäiseksi odottamaan muita. Liturgi ja saarnaaja asettuvat hänen jälkeensä, muut valkopukuiset heidän peräänsä ja alttarikynttilöiden kantajat viimeisiksi. Isännän merkistä ristin kantaja lähtee rauhallisesti liikkeelle. Pääeteisistä hän palaa takaisin ja tuo sivukäytävää pitkin ristin alttarille.